

Fjelle kyrka

55.7273, 13.1049

När kyrkan som är en av Skånes äldsta, uppfördes i sandsten under första delen av 1100 talet bestod den av långhus, kor och absid.

Efter en tid tillkom tornet med sin empirevåning.

Under 1300 talet slogs de gotiska valven i koret och långhuset. På 1700- och 1800-talet tillbyggdes sedan den norra och södra korsarmen, detta för att skapa utrymme för den ökande befolkningen i socknen. Samtidigt förstördes de ursprungliga ingångarna. Männens hade sin ingång i söder och kvinnornas ingång låg på norra sidan av kyrkan. Den norra tillkom 1772 då ett medeltida vapenhus om- och tillbyggdes. Den södra korsarmen tillkom 1802 på platsen för det södra medeltida vapenhuset.

I tornet hänger fyra klockor. Den äldsta härstammar från medeltiden medan lillklockan är från 1763 och göts om 1907. Övriga två tillkom vid en restaurering på 1940-talet.

I kyrkans tak finns kalkmålningar som tillkommit under olika århundraden.

Under 1100 talet målades först de romanska i absiden, triumf och triumfbågarna.

Den dominerande framställningen i absiden är en bild av Treenigheten, den så kallade nådastolen, där vi ser Herren sittande på regnbågen inom en mångfärgad mandorla.

Målningarna här är unika eftersom man fortfarande kan skymta antydning till blå färg. En nyans som annars är lätt förgängligt med tiden.

Under 1300 talet tillkom de gotiska målningarna i valvkapporna. Och senare under 1600 och 1700 talet tillkom ett mindre parti målningar över sidoaltaret.

Här kan vi bland mycket annat se en framställning av Noahs ark, med Noah själv till höger.

Dopfunten som är från senare delen av 1100-talet är utförd i sandsten. Funten har likheter med dopfunten i Dalby heligkorskyrka, även om den finten är betydligt större. Den nuvarande foten tillkom vid en renovering på 1940-talet.

Huvudaltaret sägs vara samtida med kyrkan, och återställdes i mitten av 1940-talet.

Även sidoaltaret i långhusets sydöstra hörn är samtida med kyrkan, men det sidoaltare som finns i nordöstra hörnet är en senare rekonstruktion.

Kormattan är en gåva av församlingsbor 1931, sydd av kvinnliga församlingsbor.

Predikstolen i renässansstil som är från 1600 talet, har de fyra evangelisterna med sina attribut avbildade i var sitt bildfält.

Den äldre bänkinredningen ommålades på 1700-talet och ombyggd därefter under 1940-talet.

Orgeln som står i norra korsarmen är byggd 1982 av A Mårtensson i Lund 1982. Orgelfasaden är enligt uppgift ritad 1944 av domkyrkoarkitekt E Graebe och hörde till den föregående orgeln byggd i Göteborg av Olof Hammarberg.

En altaruppsats från 1638 som är placerad i södra korsarmen är utförd i renässansstil med mittavla med Getsemanemotiv. Uppsatsen omgestaltades 1771 med bland annat sidostycken i rokokostil.

Det astronomiska ur som finns i södra korsarmen installerades i kyrkan 1946 och tillverkades av församlingens händige prost Emil Ahrent. Här visas solens och månens alla faser, förutom dagar, tid samt namnen enligt 1945 års kalender.

Den medeltida dopfunten är en efterbildning av dopfunten från Dalby Heligkorskyrka.

Och ett processionskrucifix från 1100 talet som troligen är tillverkat i Lund förvaras numera på Lunds universitets historiska museum.

Även Fjelle kyrkas mest värdefulla inventarie förvaras på samma museum. Det är en snidad Madonna med Jesusbarnet. Den skulptur som står längst ned i långhuset, i det som tidigare var vapenhus är en nutida kopia skapad av konstnären Mårten Hultenberg.

På väggen till höger om Mariaskulpturen finns en tavla som är en gåva i modern tid från en tacksam familj i Storbritannien. Det var de efterlevande efter sergeanten och flygaren Colin Frederick Chambers som dödades då hans plan blev nedskjuten öven Själland den 14 mars 1943. Efter att hans kropp senare flutit i land vid den Svenska kusten

begravdes han på Fjellie nya kyrkogård ett stycke söder om kyrkan.

En mer detaljerad berättelse om sergeant Colin Fredrick Chambers kan du höra i en fristående audioguide. Chambers grav finns längst ned till vänster vid urngravarna på Nya kyrkogården.

Källor:

Webb: Bjarreds församling

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Webb: "Senromansk absiddekor i Fjellie kyrka anpassad efter gotiska målningar". Tidskriften Fornvännen 1949. Monica Rydbeck.